# Przysłowia narodowe, oraz przypowieści i porównania, używane za przysłowia=. zebrane dla ukochanej Synowicy Kasi Dobrowolskiej: z prośbą, o dalsze poszukiwanie=. d. 15. Lipca 1850. r=.

1. Co Bogu, to Bogu: a co ludziom, ludziom
2. Jak kogo chce Bóg ukarać, to i rozum odbierze=.
3. Sen mara, Pan Bóg wiara=.
4. Na pamięć, Pana Boga chwali=.
5. Co Bóg złączył, ludzie nie rozłączą=.
6. Kto z Bogiem to Bóg z nim=
7. Kogo Bóg kocha, tego i nawiedza=.
8. Jak trwoga to do Boga=.
9. Strzeżonego, Pan Bóg strzeże=.
10. Kto rano wstaje, temu Bóg daje=.
11. Człek strzela Pan Bóg kule nosi=.
12. Z Panem Bogiem, na bystrą wodę=.
13. Figlarze, Pan Bóg karze=.
14. Wolno psu, i na Pana Boga szczekać=.
15. Bez Pana Boga, ani do proga=.
16. Czego natura nie dała, to i kowal nie ukuje=.
17. Łuk mocno napięty, pęka=.
18. Kupić, nie kupić, potargować można=.
19. Z kim kto przystaje, takim się staje=.
20. Orły latają same, a owce chodzą trzodą
21. Jak starzy bają: tak młodzi gadają=.
22. Spokojny, jak kobiałka za wozem=.
23. Skromny jak wilk, w baraniej skórze=.
24. Nie licz wpośród kurcząt póki się nie wylęgną=.
25. Jak przyszło, tak poszło=.
26. Z Panami radko, a z Kpami nigdy=.
27. Potrzebny jak dziura w moście=.
28. Dzieło mistrza chwali=.
29. Niewarto i funta kłaków=.
30. Dla czego Diabeł mądry? bo stary=.
31. Goły, jak święty Turecki=jak bizun.
32. Na pochyłe drzewo, i kozy skaczą=.
33. Dla nieprzyjaciela, buduj most ze złota=.
34. Trudno, aby próżny worek, stał prosto=.
35. Nie z jednego pieca chleb jadł=.
36. Był na wozie, i pod wozem=.
37. Był na koniu, i pod koniem=.
38. Spisał się jak Grabski w tańcu=.
39. Gdzie wiele niańek: tam dziecię bez nosa=
40. Za tanie pieniądze, psy mięso jedzą=.
41. Zawzięty jak Żyd w tańcu=.
42. Nie każdemu napisano na czole, co się w sercu święci=.
43. Głupcy wiążą węzły: a mądrzy je rozwiązują=.
44. Nikt nie zna cudzej biedy=.
45. Poznać osła nawet pod lwią skórą=.
46. Mały deszczyk, uśmierza wielkie wiatry=.
47. Im więcej rąk, tym więcej zrobią=.
48. Młode koguty, nie lubią kojca=.
49. W starym piecu Diabeł pali=.
50. Ślusarz zawinił, a kowala powiesili=.
51. Podług stawu grobla=.
52. Jaką miarką mierzysz: taką ci będzie odmierzono=.
53. Darowanemu koniowi, nie zaglądaj w zęby=.
54. Inne czasy inne obyczaje= O czasy O obyczaje=.
55. Czyń coś powinien, niech się stanie co chce=.
56. Mgły, wachlarzem nie rozpędzisz=.
57. Nowe miotły, dobrze zamiatają=.
58. Nie chwal dnia przed wieczorem=.
59. Chowaj grosz od potrzeby=.
60. Podziękuj desce, która cię od rozbicia zachowała=.
61. Co z myśli, to z serca=.
62. Kto ma jedną suknią, pożyczyć jej niemoże=.
63. Między ślepemi jednooki, jest królem=.
64. Kamień który się toczy, mchem nie porasta=.
65. Na miejscu kamień porasta=.
66. Czas jest doskonały lekarz=.
67. Lepiej późno, niż nigdy=.
68. Co się odwlecze to nie uciecze=.
69. Każdy kiep, swoim strojem=.
70. Stara miłość, nie wietrzeje=.
71. Byle tylko zdrowie, a będą Panowie!=.
72. Byle brzuchacze, będą posługacze=.
73. Kto chce zbierać siać musi=.
74. Na głupie pytanie nie ma odpowiedzi=.
75. Kto nie waży: ten nic nie ma=.
76. Gdzie nic niema: tam i król nic nie weźmie=.
77. Porwał się z motyką na słońce=.
78. Wodzi się jak z Turem=.
79. Baba, 7. mil, z za piekła rodem=.
80. Gra jak wilk na cymbałach=.
81. Syty głodnemu nie wierzy=.
82. Dzwon głośny: bo próżny=.
83. Używaj świata, póki służą lata=.
84. Jak konia kują: żaba nogę nadstawia=.
85. Pańskie oko konia tuczy=.
86. Często się na świecie zdarza, bywa Figlarz nad figlarza=.
87. Żyz: zyx: kulenoga: kiedy się co dobrego uda: to wielka łaska P. Boga=.
88. Jak cię widzą, tak cię piszą=.
89. Biada skórze! na której się pisać ważą=
90. Siedź grzybie póki cię kto zdybie=.
91. Na proszonego gościa wiele trzeba=.
92. Żyjmy jak Bracia! a rachujmy się jak Żydzi=
93. Starzy i dzieci, często mówią prawdę=.
94. Ubóstwo nie hańbi=.
95. Komu nie poradzisz: temu nie pomożesz=.
96. Nie drażnij Psa, bo cię ukąsi=.
97. Jedna Jaskółka wiosny nie przyniesie=.
98. Chleb ma rogi, będą nogi=.
99. Kto przebiera, ten przebierze=.
100. Prawda jest gorzka potrawa=.

101. Idą tam, gdzie i Król piechotą chodzi=.
102. I w słońcu są plamy=.
103. Taka prawda, iak nagą gołego okradł=.
104. Taka prawda, iak wesz kaszle=.
105. Przyparł garbatego do ściany=.
106. Pies psa zje: iak nie ma barana=.
107. Kto nie weźmie na dęszę, nie będzie miodu
108. Łyka to nie kiełbasy=. = na ciele=
109. Uszanuy sukmaną raz, ona ciebie dziesięć=.
110. Poprawił się, z piecza na łeb=.
111. Wilka nogi żywią=.
112. Bąk sieć pajęczą przebije: a mucha ugnie=
113. Mądry bez wróżki zgadnie=.
114. Obrywki, przewyższają myto=.
115. Szpak wszczny, znają, znają na mazach=
116. Kwita: z myta=.
117. Bierze wilk, i liczone=.
118. Pasrzywa Oyca, cała trzodę zarazi=.
119. W swoim domu, każdy Pan=.
120. Na własnem podwórzu, i kraśki biją=.
121. Konia z miedem! iak to zrobisz=.
122. Czyń co się podoba: lecz patrz końca=
123. Co do Bączki, to dla gąbki=.
124. Kozioł stary, stańcz iurny=.
125. Co się stało, nie odstanie=.
126. Nie zawsze to S<sup>go</sup> Jana=.
127. Nie masz ognia, bez dymu=.
128. Komu chęsć, temu ochwata=.
129. Włóczy się tatałaystwo=.
130. Zbija Bąki, (albo: bruki) = Strzałabąki
131. Spuścił nos, na kwintę=.
132. Strony nadto naciągnięte, pękają=.
133. Wszystko się ożeniło: wszy opuściło=.
134. Kpiów nie sieją: wszędzie się rodzą=.
135. Na twardy sęk, twardy klin=.
136. Trzeba się pieżdżia mierzyć=.
137. Ożenił się, głód z pragnieniem=.
138. Wygląda iak wisielec=.
139. Jeszcze mu mleczko pod nosem=.
140. Kto mocnieyszy, ten lepszy=.
141. Leci, iak ptaszek na lep=.
142. Cierpliwość wszystko zwycięża=.
143. Drży, iak liść osinowy=.
144. Dom stary: i żona stara, częstey potrze=
bują naprawy=.
145. Dwie pieczenie: na jednym rożnie upiec=
146. Kto się mienia, ten nic nie ma=.
147. Nie wyprowadzisz mnie w pole=.
148. Zamknął wilka w oborę=.
149. Tylko com nie zaspał, kapłanów w popiele=
150. Nayczęściey nie obecny: sprawę przegra=
151. Zgodnie żyią: iak pies z kotem=.
152. Ja za worek: ty za dworek=.
153. Nayleppszy kąsek, na wiedy schowad=.
154. Dobre imię: wielkie tytuły zastąpi=.
155. Teraz do inney, obołewki smali=.
156. Lepszy grosz w kalecie, niż dukat w nadziei=
157. Mierzy drugich, na swoy łokieć=.
158. Za co kupiłem, za to przedaię=.
159. Wygląda iak szczur z mąki=.
160. Cicha woda, brzegi rwie=.
161. Z wielkiey chmury mały deszcz=.
162. Choć bieda! to noc=.
163. Wtenczas święto dla myszy, kiedy kota nie
= słyszy=.
164. Za Króla Stefanka, strach był i na panka=
165. Za Króla Sobka: nie było w polu snopka=
166. Za Króla Sasa: jedz, piy i popuszczay pasa=
167. Zwijasz się iak mucha w ukropie=.
168. Nie budź licha kiedy śpi=.
169. Szlachcic na zagrodzie, równy Wojewodzie=.
170. Nie mażesz bez kołów, nie ma szczęścia bez
171. Nie ma nic, bez ale=. = trosk=
172. Drzyi łyka, póki się drą=.
173. Kto się na ukropie sparzy, ten na zimną
174. Jaki Pan, taki kram=. = wodę dmucha=
175. Kocioł garnkowi przygania, a obadwa smolą=
176. Plecie, iak Marcki na mękach=.
177. Tłucze się iak Marek, po piekle=.
178. Jęczy, iak dusza w czyscu=.
179. Kto jada flaki, myśli że każdy taki=.
180. W nocy wszystkie koty szare=.
181. Kto smaruie, ten iedzie=.
182. Nie może po koniu, to po hołoblach=
183. Koń na czterech nogach spotknie się=.
184. Próżny, iak dziurawa kieszeń=.
185. Na to kowal trzyma kleszcze, aby go
więcey nie piekło=.
186. Szkoda czasu, i atłasu=.
187. Wyrwał się iak Filip z konopi=.
188. I do stroju, i do boju=.
189. Łaska Pańska, na pstrym koniu jeździ=.
190. Co głowa, to rozum=.
191. Co kray, to obyczay=.
192. Ile głów, tyle zdań=.
193. Wlazłeś między wrony: krakay iak i one=
194. Jest to cnota nad cnotami: trzymać język za zębami=
195. Jestto staropolska cnota, nikomu nie zamknąć
196. Na bezrybiu, i rak ryba=. = wrota=
197. Do czasu dzban wodę nosi: póki się u
198. Za Pania, matka, paciorz=. = cho nie urwie=
199. Zjadł świece, i knotem się biczuie=.
200. Wysokie progi, na moje nogi=.
201. Nie tyle świata, co w oknie=
202. Jada, iak ptaki żuje=.
203. Przez imaginacyą pojechał na koronacyą=
204. Chuda fara, sam pleban dzwoni=.
205. Co ma wisieć, nie utonie=.
206. Jak sobie pościelesz: tak się wyśpisz=.
207. Kto wysoko lata, ten nisko siada=.
208. I w Paryżu, nie zrobią z jęczmienia ryżu=
209. Mądry Polak po szkodzie: iak konia u
= kradli, to stajnią zamknął=.
210. Kuy żelazo, póki gorące=.
211. Czego nie kupował, tego nie żałował=
212. Kto na ciebie kamieniem, ty na tego chlebem=
213. Kwita byka, za indyka=.
214. Kto późno chodzi, sam sobie szkodzi=
215. Fortuna kołem się toczy=.
216. Racya fizyka nie ma kawka butów=
217. Znam się na farbowanych lisach=.
218. Niema złego, żeby na dobre nie wyszło=
219. Nie pożyczay, zły obyczay, iak oddaią, iescze
220. Nakrył się liwim ogonem=. = łaią=
221. Nie taki diabeł straszny, iak go malują=.

222. Złey Tanecznicy, Fartuch na zawadzie
223. Naymilszy owoc zakazany=.
224. Przypiął Kwiatek do Kożucha, by mu ciepło było=.
225. Mądry iak Salamonowe Szapuncie=.
226. Wiele złego, dwoich na jednego=.
227. Każde Straszydełko, znaydzie Swego wielbiciela=.
228. Znaydziesię głupi: co i ten towar kupi=.
229. Znajomy iak zły Szeląg=.
230. Nieodtoczy się, iabłko od Jabłoni=.
231. Lepsze iedno masz iak dwa otrzymasz
232. Gdzie Diabeł nie może tam Babę poszle=.
233. Dwie gęsi, dwie niewiescie, zrobią Jarmark w Mieście=.
234. Nie bay Baju: umrzesz w Maju=.
235. Popie oczy, wilcze gardło: co obaczy toby zarło=.
236. Nie kijem, to pałką=.
237. Trafił z deszczu, pod Rynnę=.
238. Wyszedł, iak Zabłocki na mydle=.
239. Siedzisz iak malowany=. Stoisz, iak Słup=.
240. Ani, mru mru=. ani pisnął=.
241. Kręto: albo Kuso, koło niego=.
242. Zabrnął, po Uszy=.
243. Znam Cię Ziółko. zieś potrzywka=.
244. Trudny orzech do zgryzienia= gordijski węzeł=.
245. Trafiła Kosa na Kamień=.
246. Za jednego bitego, dwóch niebitych daią=.
247. Nie Każdy Spi, co chrapie=.
248. Wilcza Natura, do lasu ciągnie=.
249. Zły targ po Jarmarku=.
250. Strumyk w góre, nie popłynie=.
251. Mąż lubi żonę zdrową,= a Brat: Siostrę bogatą=.
252. Mam się iak groch, przy drodze=.
253. Na czyim wózku jedziesz: tego piosnkę spiewaj=.
254. Nie ma złey drogi, do swojey niebogi=
255. Słyszał że dzwonią,= a nie wie w którym Kościele=.
256. Wyleciała Sroka, wyleciało dwie=.
257. U kija, dwa końce=.
258. Chleb na chleb, nie wadzi: a kij na kij szkodzi=.
259. Cudze widzi pod lasem: a swego pod Nosem.
260. Kruk Krukowi: oka nie wykole=.
261. Głupia głowa nie siwieje: i nie łysieje=
262. Głupiey głowy, i włosy się nie trzymaią
263. Długie włosy= krotki rozum=.
264. Co tobie nie miło, nie czyn drugiemu=.
265. Lepszy wrobel w ręku; niż dzięcioł na sęku=.
266. Uderz o Stoł: nożyce się odezwą=
267. Na co się spieszyć, kiedy się może zmieszczic=
268. Płynął, płynął: na brzegu utonął=.
269. Poznał swoy swego=.
270. Każda liszka swoy ogon chwali=.
271. Na dwoch Stołkach siedzi=.
272. Żeby kozka nie skakała: toby nóżki nie złamała=.
273. Gdzie cienko tam się rwie=.
274. Nie kładź palca między drzwi=.
275. Tam dobrze, gdzie Nas nie ma=.
276. Często Szewc bez botów chodzi=.
277. Wniebowzięty Jegomości, dobry i Pan Podstarości=.
278. Wieprz Młynarski, koń Ekonomski, i Sięża gospodyni nigdy nie są chude=.
279. Prawda, w Oczy kole=.
280. Kto się czubi, ten się kocha=.
281. Pójdź psie! pójdź ogonie! pojdź ty Liszko: tobie blizko=.
282. Znaja się iak łyse Konie=.
283. Przywoł kurze grzędy: ona zechce wszędy=.
284. Szydła w worku nie ukryiesz=.
285. Jak piwa nawarzył, tak niech pije=.
286=. Trafiło się ślepey kurze ziarno=.
287. Wygląda iak Dudek w pawich piórach=.
288. Szczęśliwiec: w czepku się musiał rodzić=.
289 Jeszcze Skora na baranie: a juz pije na nię=.
290. Nie spijesz tego, i na wołowey skorze=.
291. Kto czym woiuje: od tego ginie=.
292. Każda Uciecha: nie iest bez grzecha=.
293. Zły to ptak: co swe gniazdo kala=.
294. Jedna bieda nie dokuczy=.
295. Mała szkoda krótki żal=.
296. Witam Cię Nieszczęście! kiedyś samo iedno=.
297. Oto! Francuz z Kołomyi=.
298. Buduje zamki na lodzie=.
299. Pływa po ładzie!
300. Plecie koszałki, opałki= albo banialuki=.
301. Gada iak o żelaznym wilku=.
302. Kiedyś grzyb: to leź w kosz=.
303. Przyjdzie kryska, na matyska=.
304. Wiele ten czyni, co musi=.
305. Każda ręka, sobie garnie=.
306=. Nałoto: dwa grzyby w barszczu=.
307. Ukłonił się: uciekł, i kazał się kłaniać=
308. Biega iak ukropiona z koszykiem=.
309. Pokażę ci ia: gdzie raki zimuią=.
310. Nauczę Cię gwizdać po kościele=.
311. Zabrzęgniesz: gdzie pieprz nie rośnie=.
312. Bijcie się, kpy, niech się świat pośmieje=.
313. To przyiaciel, co w Oczy=.
314. Kto pyta, nie błądzi=.
315. Z Dymu oyczystego słodki=.
316. U Strachu wielkie Oczy=.
317. Dać się wilka i w las nie iść=.
318. Klaczka, pszenczka, i pszenica, wywiodą z biedy Szlachcica=.
319. Kto drogę prostuie: w domu nie nocuje=
320. Szanuy góry mostki: będą całe kostki=
321. Nie wszystko złoto, co się świeci=.

322. Myśli o niebieskich migdałach=.
323. Złości, pełne kości=.
324. Zgrabny iak wół do karety=.
325. Starość nie radość: a młodość bujność=
326. Czego nie dopatrzysz okiem: to dołożysz workiem=.
327. Pańskie oko, konia tuczy=.
328. Puścił się bez wiosła na morze=.
329. Obiecał na wierzbie gruszki=.
330. W czas musztarda po obiedzie=albo: iuż po harłapie= albo=łyżka
331. Kto niedba o grosz, sam grosza nie wart.
332. Klin klinem wybijać=.
333. Na złodzieju, czapka gore=.
334. Ziarnko do ziarnka to będzie miarka=
335. Im daley w las, tym więcey drew=.
336. Dla przyiaźni dał się łysy Jan powiesić= a Xiądz się ożenił=.
337. Nosi się, iak kot z sadłem=.
338. Co nie ubiiesz, to nie uiedziesz=.
339. Czego kiie nie dokażą=.?
340. Hulaj dusza bez kontuszа: szukaj pana bez żupana=.
341. Zna się iak świnia na pieprzu=
342. Nosi się, iak dureń ze stępą=.
343. Śni się kurze proso=.
344. Na to kura grzebie, aby ią wygrzebała=.
345. Obiecanka cacanka a głupiemu radość=.
346= Obdarzył tym, co z nosa spadło=
347. Chowa się, iak pies przed muchami=
348. Strachy na Lachi=.
349. Tylko ser, dobry odkładany=.
350. I Salomon z próżnego nie naleie=
351. Targuie kota w worku=.
352. Gdzie grzech, tam i pokuta=.
353. Gdyby nie piórka: toby była przepiórka=
354. Kto w piecu leży: drugiego ożogiem ściga.
355. Co się komu podoba=.
356. Bliższa koszula ciała aniżeli kaftan=.
357. Cudzemi rękami dobrze żar zagarnywać=
358. Cudze nie boli=.
359. Ciemny iak tabaka w rogu=.
360. Ma wielkie dobra:–ale na xiężycu=.
361. Niechcieli żydzi manny, to z głodu mrą=
362. To niewątpliwy: ~~prawdziwy~~ karmazyn=.
363. Tak to pomoże, iak umarłemu kadzidło.
364. Niedowierzay stróża żonie, bo i stróże są złodzieje=.
365. Mędrsze jaja niż kury=.
366. Głupi daie, mądry bierze=.
367. Nie żal spaść z dobrego konia=.
368. Choć nie chce koza, to ią na iarmark prowadzą=
369. Poiechał cielęciem, a wrócił wołem=.
370. Owrucki świadek=.
371. Piwo na kadzi, wyspie nie wadzi=.
372. Co u trzeźwego na myśli: to u pijanego na języku=.
373. Uczył Paweł Marcina, a sam głupi iak świnia=.
374. Mądrey głowie, dość dwie słowie=.
375. Pieczone gołąbki, lecą do gąbki=.
376. Głupi iak stołowe nogi=.
377. Z jedney stadni konie i osły piią=.
378. Kto zgadnie, czyie iadro?
379. Co po psie w kościele, kiedy pacierza nie umie=.
380. Umarłego z grobu nie wracaią=.
381. Jakie drzewo taki klin: iaki oyciec taki syn=.
382. Jakie drzewo taka kora, iaka matka taka córa=.
383. Pisuy do mnie na Berdyczów=.
384. I wilk syty, i koza cała=.
385. Przyjdzie koza do woza, ta słomy nie będzie=
386. Ten nie panuie, kto się buduie, kuruie, prawuie=.
387. Niewiadomość grzechu nie czyni=.
388. Rada gęba, kiedy Pan śpi=.
389. Ciekawość pierwszy gradus do piekła=
390. Świnia wór drze, i kwiczy=
391. Koncept z kalendarza=.
392. Śmiały iak żyd w szkole=.
393. Wygląda iak Dudek na kościele=. ~~Zlęknięty iak żyd w kramie~~ =podwórzow
394. Do Św. Ducha nie zrucay kożucha=.
395. Cudze nie grzeie=.
396. Wart Pałac Pana: a Pan Pałaca=.
397. Co z woza upadło: to przepadło=.
398. Od żłobu do Rogu: kto kogo okpił: chwała Panu Bogu=.
399. Wilk, chowany: to, przyiaciel iednany=
400. Namalowano we Lwowie Lwa: nie czekaią iednego dwa=.
401. Niewarta gra świecy=.
402. Polegay na mnie, iak na Zawiszy=.
403. Przyprawił mu nosa=.
404. Na Jurja, iak rak świsnie=.
405. Przyprawił mu rogi=.
406. Słowo dane: a kobyłka u płota=.
407. Kto grywa w karty, miewa łeb obdarty=
408. Jak przyjdzie Marzec: zadrze nagi nie ieden starzec=.
409. Załadł mu sadła za skórę=.
410. Ciche Marzec, Kwiecień słoty, mokry May: będzie żyto kiedy gay=
411. Przepadł iak ruda mysz=.
412. Kury do Jendyków nie należą=.
413. Ryba Rybą: ludzie ludźmi żyią=.
414. Nie wszystko prawda: co X. Piekarski gada=

415. Nie zasypiaj gruszek w popiele=.
416. Lepszy rydz, jak nic=.
417. Małego pytaią, a zdrowemu daią=.
418. Ostatnia z domu Siekierzyńskich=.
419. Marszy Pan Kozłowski jak P. Baranowski=
420. Uwijaßię jak Szara gęś po niebie=
421. Wara Was, bo brodę golą=.
422. W Pacanowie i kozy kuią=
423. Zgrabny jak uczeń Smorgoński=.
424. Gdzie dwóch grają: tam trzeciego tają=.
425. Ani do tańca, ani do Różańca=.
426. Wróblem wyleci, a wołem nie wciągniesz=.
427. Każda buzia, znajdzie Józia=.
428. Wszędzie dobrze, a w domu naylepiey=.
429. Ręka rękę myie=.
430. Jak dwóch z trzeciego kpi=.
431. Kto śpi, jeść nie prosi=.
432. Kto nie słuchał Oyca Matki, niech słucha psiej skóry=
433. Kto śpi, nie grzeszy=.
434. Diabła nosi za kapturem=.
435. Zgrał się, jak Szewc=.
436. Oh! głowa do pozłoty=.
437. Oto! Bura do barszczu=.
438. Jak z Krakowa batog=.
439. Co ślepemu po Oczach?
440. Jaka praca, taka płaca=.
441. Dobra opinja: połowa szczęścia=
442. Lelum. po lelum=.
443. Nauka nie idzie w las=.
444. Wylezie Ci to bokiem=.
445. Co prawda to nie grzech=.
446. Ciapu groch: ciapu kapusta=.
447. Choćby Cię pieczono, smażono, w smole=.
Nie powiaday co się dzieje w Szkole=.
448. Jak groch o ścianę=.
449. Jak z kobyłą w błocie=.
450. Skąpy, dwa razy traci=.
451. Skórka na buty, język na podeszwy=
452. Ni z pierza ni z mięsa=
453. Wet za wet, darmo nic=.
454. Jeszcze się ten nie urodził: ktoby wszystkim dogodził=
455. Nie można dwóm Panom służyć=.
456. Co rok: to prorok=.
457. Krzyknęli nie pozwalam wiekli na prągi=
458. Harda dusza, w ubogim Ciele=.
459. Jak na Zarwaniskiey Ulicy=.
460. W głowie jak w Trybunale= jak po Miunkach
461. Głupi jak Sak=.
462. Rośnie, jak grzyb przy drodze=.
463. Lata język jak na Korowrotku: albo
jak Młyńskie koło=.
464. Jedna bieda nie dokuczy=.
465. Wodę gotuy, woda będzie=.
466. Sprawa Sprawy nie tamuie=.
467. Nie Starzyją taka: ale Tarapata=.
468. Co nagle to po diable=.
469. Tyle Świątku, i piątku=.
470. Niebezpiecznie na żywym niedźwiedziu, skórę przedawać=
471. Skoczył się jak Sroda na piątek=.
472. Przypomniała sobie Baba, jak dziewką była=.
473. Nie wierz gębie, połóż na zębie=.
474. Swiadczy się Cygan swojemi dziećmi=.
475. Zdrowie i pieniądz: to przyiaciel prawy=
476. Lepiey z rozumnym zgubić: jak z głupim znaleść=
477. Każdy dudek ma swoy czubek=.
478. Wybiera się jak Soyka za morze=.
479. Wdzięczy się, jak Suczka na Uwięzi=.
480. Sowa śpi, a kurę widzi=.
481. Głupiemu udasz się: sto dni odpuście=.
482. Gadu, gadu, a psy w krupach=.
483. Kiedy odjeżdżasz bądź że zdrowy=.
484. Ubrała go w Spódnicę=. - Szwed z a
ewoiowany=. Burbon w Spódnicy=.
485. Życzę Ci dożyć Dobrego roku= albo
Maturzalowych lat=.
486. Kręci się jak Lalka w wertepie=.
487. Boję się; jak przeszłorocznego Sniegu=.
488. Pierwszy krok nayturdnieyszy=. zrobić
fałszywy krok=.
489. To! nie przy mnie pisano=.
490. Gaday z nim po niemiecku=.
491. Nie w ciemię bity=.
492. Byłem jak na niemieckim kazaniu=
493. Nie złapiesz starego wróbla na plewę=
494. Kręcić bicz z piasku=.
495. Z plewy batoga nie ukręcisz=.
496. Do Smierci Człowiek rozumu się u
czy: a na Starość głupim umiera=.
497. Nadął się jak Paw=.
498. Nie Swięci garnki lepią=.
499. Głową muru nie przebijesz=.
500. Jak świat Swiatem: nie będzie ....
.. mu bratem=.
501. Kazał Pan: zrobił sam=.
502. Jechałbym do Ciebie, moja miła Tamo!
po grudzie nie mogę, chyba droga sama=
503. Szeroko o tym król dawid pisał=.
504. Smotą się czepia=.
505. Osa się rzuca=.
506. Okoniem się stawi=.
507. Uparty jak kozioł=.
508. Plecie duby smalone=.
509. Gdzie dwie gospodynie: chata niewmieciona
510. Dwa zegarki, dwa kalendarze: to są
Cztery łgarze=.
511. Kto ma zegarki, powinien mieć folwarki=
512. Z kordem a boso=. Szarfa bosa
przy ostrogach=.
513. Służba wolność traci=.
514. Jakem się ofiarowała: tak idę=.
515. Bodzył się jak Diabeł: pod Częstochowę=.
516. Nie ma hazardu: bez interesu=.
517. Każda Teresa: ma swoje interesa=.

518. Kat mi po szkole, kiedy nie ma nic w szkatule=
519. oto: ma szczotkę pod nos=.
520. Drze nosa do góry, a w kieszeni dziury=.
521. Na głowie stroy, na około, choć z łopatą stoy=.
522. Znać Pana po cholewach=.
523. Nierządem i Państwa upadają=.
524. Francuz wymyśli: Niemiec zrobi: Polak głupi, wszystko kupi=.
525. Pamiętay rozchodzie: bądź z dochodem w zgodzie=
526. Zległ jak piórko zeszmacił=.
527. To nie w Jajku pisz czy=.
529. Jasnie zgaśnie: Mospanie zostanie=
530. Ci miara; to miara=.
531. Nie to piękne, co piękne; ale to co się komu podoba=.
532. ani z Boli, ani z Soli: ale z tego co mnie boli=.
533. Bodź ty sobie=czterý, dwa: ić iednego= ale Lwa=.
534. Nie razem Kraków zbudowany=.
535. Cy! nie świszcz koło domu: bo nawa szczęść.... n.. ucho komu=.
536. żeby świnia rogi miała: toby cały świat wytłukła=.
537. Szalonemu miecz w ręce=.
538. Szła i stara, i pole spali, i sama zniknie=
539. Zrób mnie wieprzym: a ja ciebi bogatym=
540. Jak będzie żytko: to będzie wszystko=
541. Okrył go mokrym radnem=.
542. O wilku mowa: a wilk tuż=.
543. Oho! zgubił Nadziwita=.
544. żeby Ciocia wąsy miała: toby był wujaszek=
545. ni se bigos: ni se flaki=.
546. Obeydzie się cygańskie wesele, bez marcypanów.
547. Co się tyle urodzi: tyle zginie=.
548. Bodem kury czubate=.
549. Nie wywołuy wilka z lasu=.
550. Złoto świeci się i w popiele=.
551. Swięty Boże nie pomoże=
552. Frant! z Kiepska po węgiersku=.
553. Gdzie niemożna przeskoczyć tam trzeba przeleźć=
554. Czym się skorupka za młodu nasiąknie tym i na starość trąci=.
555. Na upór nie ma lekarstwa=.
556. Oglądayci się na zadnie koła=.
557. Szpetna twarz zwierciadła nie lubi=
558. Sprawił mu łaźnią=.
559. Wytarł mu kapitułę=.
560. Na kim się skrupi, na tobie się zmiele=
561. Mączkiem zrobił, mączkiem zjadł=.
562. Jak Dudy nadmą: tak dudy grają=.
563. Modli się pod figurą: a ma diabła pod skorą=
564. Przed niewodem Ryby nie łap=.
565. W garści! lub w pałce drużka=.
566. Pawiu! spojrzyj na swe nogi=.
567. Zmalował wymówkę za pasem=.
568. Nogi drze: a boty na kiju nosi=.
569. Jak zechce, to i pod górę pociągnie=.
570. Chcącemu nie ma nic trudnego=.
571. Góra z górą nie zeydzie się= a człowiek z człowiekiem
572. Wodzi go za nos=.
573. Poznam poznasz głupiego: po śmiechu iego=.
574. Od przybytku głowa nie boli=.
575. Umazł iak Piłat w Credo
576. Boi się iak Diabeł święconey wody=
577. W lecie każda Mazurka piaczka=.
578. Co z myśli to z głowy=
579. Nie ma prawidła bez wyiątku=
580. Siła złego, dwóch na jednego=.
581. Kiepsko w Pinsku Panie Kordelewski=
582. Komu droga, temu czas=.
583. Czekay Fatka, tatka=.
584. Niepozwolę iezdzić po sobie=.
585. Czym prędzey tym lepiey=.
586. Choć ubogo lecz chędogo=.
587. Choć nic z tych pacioreczków: aby na ten wzoreczek=.
588. Wzyna to nie taniec=.
589. Psie głosy nie idą pod niebiosy=.
590. Krowa, co wiele ryczy mało mleka daje=
591. Nowe sitko na kołeczku=.
592. Słodko, Dorotko, drogo, niebogo=.
593. Co obrazek to modlitewka=.
594. Dobry trunek na frasunek=.
595. Alez kwapicy: iak Ocieć siedmiu złodziey=
596. Kupiłbym wieś, lecz pieniądze gdzieś=
597. Łaknie iak Kania dżdżu=.
598. Nieprzebieray Panno, abyś nieprzebrała abyś za Kawalerka dudka niedostała=
599. Stanęła mu kością w gardle= albo: sola w oku=.
600. Bez pracy, nie będą kołacze=.
601. Ymiłość o głodnie odkuczy=.
602. Wytratasz w niepogodę: zapłakała Oczy obie=.
603. Szczerość i otwartość, są na dnie kielicha=.
604. Rzucił kość niezgody=.
605. Pies kości nie ugryzie: i drugiemu nie da=.
606. Kiedy wisieć: to za obie nogi=.
607. Prozba mur przebija=.
608. Przebiera iak w Ulengałkach=.
609. Pokorne Ciele dwie krowy ssie=.
610. Bielmo oku nie szkodzi: ale na nie go nie widzi=.
611. Slepy o kolorach nie sądzi=.
612. Choć mu kołky na głowie ciesa=.
613. Jeden za 18. a drugi bez dwoch za 20.

614. Zdrową głowę, kładź pod Ewangielię=
615. Prosta rzecz, iak obręcz=.
616. Nie wiedzieli Szwedzi: co to z tego będzie=.
617. Okpił się Pan Rzeszczyc: nie tę żonkę wziął=.
618. Malcparta: idą do Czarta=.
619. Czas płaci, czas traci=.
620. Małe dziedzictwo: to kalectwo=
621. Gospodarstwo kłopotarstwo=.
622. Gdzie ty zrosła, gdzie ja zrósł: obojga nas Diabeł zniosł=.
623. Diabeł siedm par butów zdeptał: póki ich sprowadził=.
624. Kto przez zielone patrzy okulary: u tego zając, zielony nie szary=.
625. Wymienia Stryjek, za siekierkę Kijek=.
626. Nie lubię Psa, nie lubię i sierści iego=.
627. Każdy ma swoje licha, co go gryzie=
628. Kur znalazł w śmieciach perłę, i rzucił ją marnie: a smakował w gnoyszym ziarnie=.
629. Nie ryi tu Świnio, idź do błotney toni= majeran dla Cię nie iest wdzięczney woni=
630. Niech szuka Kiernoz w plewie smaku= Mądrzyni i w perłach, potrzeba braku=
631. Był w Rzymie: i Papieża nie widział=
632. Czy ia Bocian, świat oczyszczać=.
633. Zgarz cały świat przeydzie: ale nazad się nie wróci=.
634. Nim słońce zeydzie= Rosa oczy wyie=
635. Jak krawiec kraie: iak mu materyi staie=
636. Przyszył Kometom, iak martwe ciele Ogonem=.
637. Z pustey stodoły: tylko wróbel, albo sowa=.
638. I ia na to kazanie dzwoniłem=
639. Czy pniem o Sowę czy Sową o pień=
640. Pobożny iak kot=.
641. Od Annasza do Kaifasza=
642. Własnemi zębami grób kopie=.
643. Rozpuścił się, iak kayda Cyganiska=
644. Ten do sasa ten do łasa=.
645. Pali się iak ogórek w łaźnie=
646. Plecie trzy po trzy= albo ni w pięć= ni w 9.
647. Za kołnierz nie wyleie=.
648. Prochu nie wymyśli=.
649. Wziął nogi za pas=.
650. Roskoszny, iak popowe świnie=.
651. Częstokroć gość nieproszony bywa ~~często~~ bardzo przykrzony=.
652. Obraca się, iak chorągiewka na dachu=

653. Rozminął się z prawdą=. albo zarłu ie przez literę Ł=.
654. Trudno, przeciw wody płynąć=.
655. Śmierć i żona: od Boga przeznaczona=
656. Wtedy się miodu nayesz: gdy wybiiesz pszczoły=.
657. Musiał bydź gorąco kąpany=.
658. Day go katu: iaka urodziwa=.
659. Cztery kąty: a piec piąty=.
660. Miłość go na kieł wzięła=.
661. Ma kiełbie, we łbie=.
662. Kto chce psa uderzyć kiia znaydzie=
663. Nie dostaie mu piątey klepki=.
664. Po nici, dóydzie kłębka=.
665. Klepie biedę iak może=.
666. Wziął go w swoie kluby=.
667. Dobry i chleb, gdy nie ma kołacza=
668. Nie wiemy iaki kołek los dla nas strużę=
669. Święty Michał: kopy spychał=.
670. Złapałem Tatara, a on mnie nie chce puścić=.
671. Zaczął z inney beczki=.
672. Ni siam, ni tam= ni z tąd ni z owąd, ni tak ni owak=.
673. Obwinął w bawełnę=.
674. Posiał bayke=.
675. Podbił bębenka=.
676. Przedaje czarne za białe=.
677. Poszył się w błazna, goli go iak błazna=.
678. Tonący brzytwy się chwyta=.
679. Kto się na Pana Boga spuszcza często traci=.
680. Nic się rozbiie o Bożą mąkę=.
681. Hucznie, bucznie, a w piecu zimno=
682. Chleb z solą, a z dobrą wolą=.
683. Chce mu się lekkiego chleba=.
684. Pod chmury go wynosi=.
685. Jeszcze się nie urodziło, a iuż okrzcili=.
686. Włóczy się iak ciele za krową=
687. Chodzi za nim iak cień=.
688. Przepił cugi, ślepey fortunie=.
689. Prowadzi Cygański żywot=.
690. Z Czartem orzechów nie gryź=.
691. Zdybał go, iak Czaykę na gnieździe=
692. Jak Orzeszki na lep pobrać=
693. Mały robak tocząc zwolna: na ostatek wielkiego dębu obali=.
694. Od złego dłużnika, i plewą bierz=
695. To człowiek, ani do rady, ani do zwady
696. Kto pod kim dołki kopie, sam w nie wpada=.
697. Nie w ten czas strzemienia szukać kiedy się potykać=.
698. U Dworu pstro, ale mdło=.

699. Głupstwem iest, wierzyć owa do Ło
Pu: a to gasić Ogień Oliwą=.
700. Drzewko z młodu prowadź, bo się
potem: nagiąć nie da=.
701. Nie dudek Jakóbek: znać dudka z czubka=
702. Wczorayszego dnia szuka=.
703. Wierz, bydź Dziewczyckim: iak Czekajem=.
704. Szczęście i fortuna nie zawsze wspólni=
705. Nie iedną dziurę, Królik ma do Jamy=
706. Dzwon do Kościoła zwołuie, a sam
w nim nie bywa=.
707. Rad w cudze zagląda garnki=.
708. Czy to podobna, aby Osioł gadał=
709. Nie tworzy to gęby kąsek=.
710. Pospolicie przy gładkości, serce
pełne bywa złości=.
711. Głod wilka z lasu wywodzi=.
712. Głodny wyboru nie ma: i kija się nie boi=
713. Główka iak Makówka: a rozumu
iak naparstek=.
714. Wszystkie gody: cierp też i głody=.
715. Nie będzie się na tych godach=.
716. Kto złote góry obiecuie, ołowianych nie da=.
717. Nie o to Dawidki gra idzie=.
718. Śmiesznie się ubrał: iakby na
gregoryanki=.
719. Grosza złotego iuż nie odbity=.
720. Uprzykrzała mu się gorzałka=.
721. Oto mu gardziel swierzbi=.
722. Lepsze woysko Jeleniów: pod
Lwem hetmanem: iak Lwów pod Jeleniem=
723. Kuku puku za talar, Wody za Szostak=
724. Nie mów hop poki nie przeskoczysz=.
725. Jagodą by się z nim podzielił=.
726. Jeźdź po drodze, złe pofytać=.
727. Zły język wiele może=.
728. Igły szukaiąc, świecę spalił=.
729. Mała iskierka, wielkie sprawia pożogi=
730. Nie ma go: iakby Kamień w wodę=.
731. Wziąteś konia, weź i bicz=.
732. Z cudzego konia, i wpośród błota zsiaday=
733. Jakby go na koń, Turecki wsadził=.
734. Nie do Korda, Panie Korda=.
735. Końcem chłopa nie mierz=.
736. Kościół odziera, a dzwonnicę pobija=
737. Kosnica mu z oczow patrzy=.
738. Nie gray kotku: z niedźwiadkiem=
739. Idzie, iak koza do Rzeźnika=
740. Wsadzę cię w kozi rożek=.
741. Nie pomoże, Krukowi mydło=.
742. Skroił mu ~~Kwintę~~ Kurtę=.
743. Spuścił Nos na Kwintę=.
744. Niedbam o taskę: kiedy mam łaskę=
745. Lwu zdechłemu, łatwo brodę skubać=
746. W domu lew: na woynie tchórz=.
747. Lwa poznać, z pazura=.
748. Drzyi Lewku, bo psa biją=.
749. Żółwiey idąc, iak pływać=.

750. Na iedney łodzi płyniemy=
751. Swięty Maciey: zimę traci=.
752. Wyśliznął się, iak węgorz z mułu=.
753. Z iednym Mężem w dół: z drugim do domu=
754. Mięsem się chwali: a polewki nie widział=
755. Mieszek napełnia, dzięgi: a nie dzięki=.
756. Mieszek z gębą: śmiech się nie kłami=
757. Podczas woyny milczą prawa=.
758. Kto pierwszy do Młyna, ten miele=.
759. We łbie mu się, Muchy roią=.
760. Ma Muchy w Nosie=.
761. Myśli do Woyta: nie pozywaią=.
762. Czego Wino nie nabroi?=
763. Źle nabyte: źle bywa odbyte=.
764. Kto w nie nie zmierza, w nie nie wierzy=
765. W naparstku by go utopił=.
766. Nie daie się za Nos wodzić=.
767. Co wmąd to obrzepka=.
768. Bez ochoty, nie sporo robota=.
769. Co się stało, odstać się nie może=
770. Takie odzienie, takie uważenie=.
771. Strzyży, ale nie odzieray=.
772. Gdzie Ogon mądry: tam głowa błądzi=
773. Lepsze iedno oko swoie, iak cudze oboie=
774. Oczy chcą, gęba nie chce=.
775. Więcey widzą Oczy iak oko=.
776. Oczy psu przedał=.
777. Co z oczu, to z serca=.
778. Przy Orle, żywią się kruki=.
779. Ni pachnie, ni smierdzi=.
780. To panowie [illegible]
781. Obtyka iak pączek w maśle=.
782. Z palca ten wyssałec=.
783. Z pełnego biorąc, nie zaraz znać że ubywa=
784. Poprawił się z pieca na łeb=.
785. Bez pieniędzy do targu, bez [illegible] do domu
786. Psy mu za Uchem wyią=.
787. Przepadło, iak by Psa ogolił=.
788. Wie pies, komu zjadł sadło=.
789. Jaki przed do Kościoła tam z kościoła=
790. Kto z psami liga, ten z pchłami wstaie=
791. Pies zdechły, nikogo nie ukąsi=.
792. Stara to piosnka=.
793. Jakby z pudełka wyiechał=.
794. Złe plemie nie zaginie=.
795. Trzymasz iak pijany płotu=.
796. Jednego to płodu kot=.
797. Pokorney głowy: miecz nie siecze=.
798. Tłusty potrzec smarzać=.
799. Gąsienica, przeginaiąc się łazie=.
800. Ech ty! przyczepka do podeszwy=
801. Cyt Mężu! kiedy Jeymość psik
kocie krzyknie=.
802. Ptaszki w polu: a On, rożenki strużę=
803. Kto ręczy, ten ięczy=
804. Na saku iedzie: raki piecze=.
805. Nie da sobie rękawa urwać=.
806. I robak piszczy: gdy go przydepcą=
807. Zła robota: złe się płaci=.
808. Nadymaią się, gdyby ropucha=.
809. Bogata, w nim dusza=.

810.
811.
812.
813.
814.
815.
816.
817.
818.
819.
820.
821.
822.
823.
824.
825.
826.
827.
828.
829.
830.
831.
832.
833.
834.
835.
836.
837.
838.
839.
840.
841.
842.
843.
844.
845.
846.
847.
848.
849.
850.
851.
852.
853.
854.
855.
856.
857.
858.
859.
860
861
862
863

810. Trudno rozbieżałe koła hamować=.
811. Nie rościeray, bo będzie bardzo śmierdziało=.
812. Bazyardyus strój=.
813. Wszystkie zjadł rozumy=.
814. Wbił mu ćwiek w głowę=.
815. Ani słychu, ani widu=.
816. Mów wilczkowi pacierz: a wilczek do lasu=.
817. Jużto źle, kiedy wilk wilka zrze=.
818. Nie ma pragnienia kto wody pić niechce=.
819. Wóz tam musi, gdzie konie ciągną=.
820. Wyszczekasz i wilka z lasu=.
821. Gdzie wziątek, tam wszystek=.
822. Na ząb nie ma co włożyć=.
823. Wzięli go na zęby=.
824. Kto dwa zające goni, żadnego nie złapie=.
825. Ranny deszcz, Babi taniec, i Węgierska wojna, nie długo trwają=.
826. Plotkę sieje=.
827. Psy z psa nie będzie=.
828. Srogą Scyllę minął: a w Charybdę zapłynął=.
829. W sitowiu sęku szuka=.
830. Trafił go w sedno=.
831. W napięte wpadł sidła=.
832. Z własnej gęby sława nie popłaca=.
833. J na Sledzia mu niestanie=.
834. Będzie i przed naszemi wrotami słońce=.
835. Nie urodzi sowa sokoła=.
836. Sowa gdy zapotrzebuje: wyżej od sokoła chce latać=.
837. Sroczka na dachu kwili: komuś umrzeć po chwili=.
838. Patrzy na to przez szpary=.
839. Sroka zawsze sroką zostanie: w którykolwiek leci kraje=.
840. Sroka przeleciała: goście będą=.
841. Nie wypadłem sroce z pod ogona=.
842. Dziwnie się plecie: na tym tu świecie=.
843. Lepsza świeca przed sobą, jak dwie za sobą=.
844. Świerzbi go język=.
845. Nie tak srogo, świnia nogo=.
846. Gdyś na swobodzie myśl, o przygodzie=.
847. Na szczęście wszelakie miej serce jednakie=.
848. Gdy szczęście raczy, na gończie wypłyniesz=.
849. Szkoda szkodę w dom goni=.
850. Złota szwajca, wszystko przenikuie=.
851. Toczą się pieniądze, bo okrągłe=.
852. Na starej się trzyma trzcinie=.
853. Gdzie drwa rąbią, tam trzaski lecą=.
854. Na ubogiego, wszędzie kapie=.
855. Ubogiemu wszędy przykro=.
856. Jednym uchem wpada, a drugim wypada=.
857. W nocy gody, we dnie głody: kto się żeni z wody=.
858. Utopił majątek w brzuchu=.
859. Polskie mosty, niemieckie posty, włoskie nabożeństwo, wszystko to błazeństwo—
860. Marcin Luter sam jadł kluski a ubogim polewkę dawał—
861. Nadął się jak tuz żołędny—
862. Nabożeństwo w dzwonach, pokuta w pokłonach a życie w kradzieży
863 Nie to złoto co się świeci, nie to ogień co się nieci; nie to prawda co się gada, nie święty co się spowiada

864. Ani posła, ani osła.
865. Kto nie pije i nie tyka, ma posłać niebożczyka.
866 Kto pije ten żyje.
867. Dobry jak głucha pokrzywa, ani pachnie ani parzy.
~~868. Na wiosnę najpier [illegible]~~
869.